

RIK VAN DEN BOS

FIND ME
A BORING
STONE

MET LIEDTEKSTEN VAN
STAN VREEKEN

What's Best For You

Don't stay up too late.
Is the bed made? And your homework? Don't curse.
Never lie.
Don't sit too close to the TV, boy.
It will ruin your eyes.

Laces. Zips and buttons. Teeth and hair. Tuck your
shirt in. Don't pick your nose.
Be nice to your brother. Who broke that toy? The
pixies, I suppose.

Don't walk away when I'm talking.
Who do you think you're talking to?
Don't give me that tone. Don't you know
I just want what's best for you.

No shoes in the house. No running.
Not too loud. Boys, don't fight.
Don't reach too far in that cookie jar.
It will ruin your appetite.

Don't walk away when I'm talking.
Who do you think you're talking to?
Don't give me that tone. Don't you know that I just
want what's best for you.

Far behind the silence of it all.
Deep beneath the floorboard and the walls.
The living room. The kitchen and the hall. I hear you
call your son.
My mind is playing tricks on me.
A phantom limb. A reverie.
The echo of a memorie pretending
she's not gone.

Don't walk away when I'm talking.
Who do you think you're talking to?
Don't give me that tone. Don't you know that I just
want what's best for you.

I WINTERNACHT

Ze zeggen dat de cirkel een uitvinding van de mens is. Dat niets in de natuur perfect rond is. Dat dat zo lijkt, maar dat het dan alweer de mens is die het rondmaakt in zijn hoofd. Die de mankementen en schoonheidsfoutjes corrigeert. Wij kijken blijkbaar met een liefdevolle blik.

Het is vreemd dat we veel meer tijd vergeten dan dat we kunnen onthouden. En dat hoe ouder we worden en hoe meer tijd we met ons mee torsen, hoe slechter ons geheugen wordt.

Je denkt het allemaal mooi voor elkaar te hebben. Maar er hoeft maar dít te gebeuren en alles staat op zijn kop. Elke dag staat alles op het spel. Het is maar goed dat we dat vergeten.

Mensen zijn welwillend.

Toch vertonen ze vaak aanstootgevend gedrag zonder dat ze het zelf weten.

De meeste mensen denken dat ze iets moeten doen, dat ze iets met je moeten delen vanuit hun eigen ervaring, ze lijken vergeten dat het soms al genoeg is om gewoon kalm ademend naast je te staan en een hand op je schouder te leggen, zonder daarbij extra informatie in je oor te druppelen.

'Het is goed zo.

Het heeft zo moeten zijn.

Achteraf gezien had het niet anders kunnen lopen. Het wordt makkelijker. Echt waar.'

Voor de meeste mensen is het waarschijnlijk een onwaarschijnlijke gedachte dat ze er alleen maar hoeven te zijn.

'Stil maar.

Het is oké.

Stil maar.

Fijn dat je er bent.'

Natuurlijk moet je een verhaal maken van wat je overkomen is, van hoe het met je gaat, van wat er is gebeurd. Natuurlijk. De mensen om je heen zijn met je begaan en hebben recht op een verhaal. Een inkijkje. En je kunt moeilijk willekeurige beelden en woorden op ze afvuren als er gevraagd wordt hoe het nu met je is. Of je een beetje de eerste dagen doorgekomen bent?

'Tja, koude rilling, muntgeld over de vloer, stilte en een bed en de echte stilte daarna, vreemde auto op onze oprit, hand, het schudden van een stevig omklemmende mannenhand, trage muziek, onwerkelijk verdriet kleeft als droge hoest. Ademloos kijken naar de eerste zon. Gezamenlijke maaltijden en stickers. Diep donker gezoem, weet je wel?'

'O ja. Jaja.'

Het is moeilijk te geloven dat dieren bijna geen gevoelsleven zouden hebben. Omdat ze zogenaamd geen bewustzijn hebben en toch vooral bezig zijn met op intuïtie grazend door de wereld lopen en overleven. Dat ze zich misschien heus wel even over een dode soortgenoot buigen als het zover is, maar dat ze snel daarna onaangedaan weer verder gaan met leven.

Misschien moet je inderdaad wel niet teveel tijd nemen. Jezelf niet de tijd geven om na te denken. Om te reflecteren, terug te kijken, en te proberen dat in verband te brengen, er een logica in te zoeken. Misschien is het beter om dingen achter je te laten, en er zonder nog op terug te kijken gewoon maar van vandaan te leven.

In de eerste plaats heerst de stilte en is het wachten tot die is opgeklaard.

Langzaam maar zeker bereik je een centrale plek waar je nooit eerder bent geweest.

Je hebt een talent voor oppervlakte, altijd al gehad.
Vrolijk, onbezorgd, licht, en ineens ben je hier, helemaal beneden. En stel je vast dat het doodstil is.
Het doet iets met je blik.

Veel mensen zeggen dat ze niet zo creatief zijn maar onze verbeelding maakt overuren. Altijd. Vierentwintig uur per dag.

Wat iemand nou eigenlijk bedoelde.
Wat ze nou eigenlijk echt van je vinden.
Wat je eigenlijk had moeten zeggen.
Waarom iemand dát nou weer deed.
Of het niet raar was dat je je zo gedroeg.
Of het allemaal anders had kunnen lopen.
Waar iemand nou eigenlijk gebleven is.
Wat ze had gezegd als ze er nog was.
En wat hij in dat geval had gedaan.
Waar de stem vandaan komt waarmee ze in je hoofd nog altijd tegen je spreekt.
Kalm. Vriendelijk. Maar onaanraakbaar.
Niet te vatten.

Er is altijd zoveel dat je er zelf bij moet bedenken.

Hoe langer je leeft, hoe voller je hoofd raakt.
Je kunt geen wandeling meer maken of je weg wordt versperd door alle herinneringen die je naropen of stilzetten. Die gewoon tegen je beginnen te spreken zonder er rekening mee te houden of je er wel tijd en zin in hebt. Het is niet vreemd dat je af en toe je lichaam vergeet want op een zeker moment zou je je ogen kunnen sluiten en heb je meer dan genoeg aan wat er in je hoofd gebeurt.
De zee aan beelden. De stroom aan geluiden. De geuren. De stemmen die je toespreken, als je ze toestaat om iets te zeggen.

'Zorg dat je iets om handen hebt,' hoor je haar zeggen.
'Dat is het aller-, allerbelangrijkste. Een klein stipje op de horizon om naartoe te leven.'

Misschien heeft ze gelijk en is dat ook het beste.
Misschien moet je inderdaad wel niet teveel tijd nemen.

Jezelf niet de tijd geven om na te denken. Maar voorlopig krijg je het nog niet echt voor elkaar om in beweging te komen.

‘Tijd is een vijand. Als hij de kans krijgt zet ‘ie je vast, met je rug tegen de muur, en dan kun je geen kant meer op. Kom in beweging.’

Maar toch blijf je staan. Man achter het raam, kijkend naar de stad in de nacht die voor zijn ogen slaapt als een opgekruld dier. Waar de eerste auto’s starten en traag voorbij rijden, ruisend als een door de straat rollende golfslag van een kalme zee. Bij het sluiten van de ogen zie je hoe de branding een kiezelstrand even onder water zet, om zich daarna meteen weer terug te trekken. Een kalm in- en uit ademen.

In.

En uit.

Een uitrollen. Een terugtrekken. Een uitrollen. Een terugtrekken.

Beweging die op stilstand lijkt, omdat na elke golfslag de zee er weer precies hetzelfde uitziet als daarvoor. Toch veranderen er dingen.

Wordt het vloed.

Klimt het water naar je toe.

En gaat de tijd voorbij.

Voor nu kun je alleen maar opgaan in dit moment. Geen verbanden leggen. Proberen op te gaan in de traagheid van de tijd. In de stad.

Daar waar in de goed geïsoleerde huizen diep ademende moeders slapen.

De moeders, voor wie de stad een route van mogelijke levenseindes van hun kind is, waarin zij dag in dag uit moeten aanzien hoe hun kinderen onder trams raken, geschept worden door auto’s, geplet worden door achteruit instekende vrachtwagens, elke dag ontdekken ze dat hun kinderen zo van hun hand de gracht in zijn gelopen en verdronken. Het regent kinderen uit bomen en van klimrekken. Van dakgoten en garageboxen vallen ze onhandig op hun rug met het achterhoofd op de harde stoep. Elke dag komen zij er achter dat dit allemaal niet

echt gebeurt. Drukken zij vol overgave hun kind als een geschenk aan de borst, waar hun hart onrustig klopt.

Nu slapen zij.
Of beter: waken dus.

Eerst alert op een vroeggeboorte, dan twee jaar beducht op wiegendood, daarna op verstikking in een kussen of een knuffel. Daarna rekening houdend met een onontdekte zeldzame hartkwaal of gewoon het zonder verklaring stoppen van de ademtocht. Zo slapen zij een halfslaap uit angst dat ze op een vreselijke ochtend dat waar ze hun leven voor zouden geven ineens levenloos in bed aantreffen. Daar liggen ze met open ogen wachtend in bed tot hij eindelijk eindelijk thuis is van dat feest. Of in de hoop dat hij, lang en breed uitgevlogen, niet te hard werkt. Dat er niets is dat hem zodanig op het gemoed drukt dat het zijn slaap verjaagt want elke moeder gunt haar kind met zoveel kracht een zorgeloze slaap dat ze er wakker van ligt.

Zo gaat dat. Net zolang tot de zorgen hun bloed hebben verdund, het hart hebben vertraagd, het verzet hebben gebroken, en ze zich neerleggen bij de rusteloosheid die zich al zo lang meester van hen heeft gemaakt, dat ze het als een deel van zichzelf zijn gaan zien. Achteloos hun slaap inruilen voor de kalme blik van een oma en ze het allemaal voor een tweede keer mee moeten maken. Als een maan dit keer. Die bezorgd om de moeder heen zal cirkelen.

Zo slapen zij nu, om pas echt diep in slaap te raken als de ochtend al begint te gloren en de wekker bijna gaat.

Nog even is het stil.

In hun slaapkamer.

In hun huis.

Waar ergens diep weggestopt in een dressoir, zolder of ladekast een fotoboek ligt waar zij als zorgeloos meisje

zijn te zien. Dat zich nog nergens van bewust huppelt in het lange gras, in een splinternieuwe kever stapt, of gewoon een beetje dommig grijnzend staat te zwaaien. Waar ergens op die pagina's de laatste zorgeloze foto opgeplakt moet zijn. De foto met de positieve zwangerschapstest in de hand.

Je opent je ogen.
Je opent je ogen en staat voor je raam en kijkt uit over de stad.

Waar de sportschooljongens de stad doorkruisen op motorscooters, met kleedjes uitgespreid over hun schoot zodat de beentjes niet koud worden.

Waar de dwangmatige poetszieke buurvrouwen zwemmend in de tijd een raam lappen, een stoep vegen of een klotsende emmer over de drempel van hun woning tillen. Vrouwtjes, lang geleden verlaten door hun snel gestorven man en die gedoemd zijn om verder altijd alleen te blijven in een brandschoon huis met een half pak overgebleven kattenbrokjes.

Waar een vrouw met een uitgekamde bos krullen keihard door de stad fietst. Vijftig maar vijf. Op een racefiets, met een hippe zeildoeken post tas op haar heup, waarvan de riem haar borsten ruw van elkaar scheidt, zoals ook Plato de mensen van elkaar scheidde en veroordeelde tot hun eeuwige zoektocht naar hun wederhelft. En zo kansloos als die zoektocht is, zo is ook hier de kans niet groot dat deze borsten elkaar ooit nog zullen treffen.

Waar de oude Berber met kabouterbaard zich voortbeweegt alsof hij in een woestijn op een kameel zweeft en niet langzaam op een oude zwarte omafiets de gladde straat trotseert. In gedachten verzonken, gebukt onder zorgen waar je alleen maar naar kunt raden, fietst hij verder en laat de te dikke jongen van twintig, rokend met het raam open in de Ford Ka van zijn moeder wachten. Waarna die quasi geërgerd hard optrekt. Alsof 'ie zojuist een dagdeel heeft verloren gaat hij weg, met de overmoed in de ogen en aan het stuur trekkend als een kind dat in een botsautootje rijdt. Alsof de auto elk

moment stil kan vallen en hij muntjes bij moet halen om verder te mogen rijden.

Waar de onderuitgezakte Sarah-pop op de tuinstoel zit voor het huis van de vrouw met afhangende schouders, die in de beetje donkere woonkamer bij de zware houten eettafel door haar gezin een goedbedoelde eerste botox behandeling krijgt aangeboden. Ze neemt de zelfgemaakte bon aarzelend in ontvangst.

Haar gezin kijkt haar aan terwijl ze met haar afhangende schouders onder de felle lamp van de ontbijttafel staat en haar ogen scherp probeert te stellen op de lettertjes.

De zon.

De snel fietsende jonge vader met de met kinderzitjes behangen fiets, die de in zijn ogen onterecht optrekkende vrachtwagen na spuugt.

De arm van het formaat van een onderbeen van de onaangedane vrachtwagenchauffeur die als een dood ding uit het raam hangt.

De zon.

De vrouw bij de kassa die afrekent en zonder haar boodschappen mee te nemen jachtig door de wijd opengesperde winkeldeuren weer naar buiten loopt. Al die mensen op al die plekken waarvan je weet, hier is een rekensom gemaakt, en het zo voor ons is ingericht dat we als we voorbijlopen denken: hé, hier ga ik maar 's naar binnen. En waar je vlak na je aankoop een unheimisch gevoel bekruipt waardoor je denkt: ik moest maar weer eens gaan. Snel, snel.

De wachtende vrouw voor de immense spiegelwand, op de zwarte neplederen kapperstoel met een witte handdoek om haar schouders en haar haren vol intrekkende verf.

De man met bril met de met de zon meekleurende brillenglazen erin, die zo weggelopen lijkt uit een Duitse Schlager uit de jaren zeventig. De man op de fiets in

goedkoop streepjespak met de polyester stropdas om zijn schouder geslagen en de windbestendige paraplu. De twee jonge gasten met donkere blik en lichte tred met een half literblik Bavaria 8.6 losjes in de hand.

Allemaal deel van een losgeslagen, choreografie waar al tegen het eind van de ochtend met geen mogelijkheid een patroon in te ontdekken valt.

En recht daar doorheen rijdt een begrafenisstoet. In colonne doorkruist hij op stapvoets-tempo de stad.

Het is vreemd om de eerste volgwagen achter de rouwauto te zijn. Om met het stuur in je handen uit te kijken op de achterraut, om de kist te zien liggen, de bloemen. Om je te bedenken hoe ze daarbinnen in het donker moet liggen. Hoe haar lijf gedwongen wordt ongecontroleerd te schudden door verkeersdrempels, bochten, gewoon kleine oneffenheden in de weg, langs alle plekken, herinneringen, kruispunten.

Ik stel me voor dat we een route rijden langs alle plekken uit mijn leven die ze nooit gaat zien. De basisschool van ons kind, de plek waar mijn vriendin en ik ons verloven, de plek waar ik zonder pardon ontslagen word, de plek waar ik een nieuwe kans krijg, daar waar het even moeilijk was, daar waar ik waardering vind, en vriendschap. Ons eerste woonhuis.

Ik stel me voor dat we in colonne rijden en halt houden bij ons nieuwe huis. Heel even maar. Een ademtocht.

In.

En uit.

Daarna zet alles zich weer in beweging.

De toeristen op hun gehuurde fiets, zichzelf filmend terwijl ze fietsen.

Japanners die vrijwillig met Minions-shirts lopen, waardoor ze zichzelf willens en wetens reduceren tot die kleine gele Pixar-poppetjes met een fototoestel.

De zon.

Duffe middelbare scholen waar jongeren onwillig in
rondstruinen.

Aangemeerde pannenkoekenboten waar kinderen
hysterisch uit komen vliegen.

De kantoren aan de rand van de stad die zich geduldig
laten vullen met grijs geklede office- managers en hun
zonneschermen automatisch laten dalen naarmate de zon
vrij spel krijgt van de wolken.

De zon.

Ster in het planetenstelsel waar de aarde deel van
uitmaakt.

Overdag het helderste object aan de hemel.

Jonge ster van 4,59 miljard jaar oud.

Bijna perfecte cirkel, een binnen de Melkweg
onopvallende, min of meer gemiddelde ster, zoals er
vijfhonderd miljard sterren rondhangen in het universum,
voor zover wij het kunnen waarnemen of raden.

Het universum.

Waarvan er mensen zijn die denken dat het uitdijt, afremt
en weer ineem krimpt, zodat alles in omgekeerde richting
nog een keer gebeurt. Dat het slechts een kwestie van
miljoenen jaren wachten is tot een rouwstoet
achterwaarts terug naar huis komt rijden, een stoffelijk
overschot met plechtige blik terug in bed wordt gelegd. Er
met een schok een ademtocht in terugkeert, en een
oogopslag. Slechts miljoenen jaren tot ze opveert en weer
voor je staat.

Ademend en wel.

In en uit.

In en uit.

Back in the picture

The family home. The morning sun.

You still have your pyjamas on.

I'm holding an ice cream cone.

Oh, what a beautiful day.

It must have been somewhere in may.

And here I'm trying to make you laugh
on the ugly ass couch that we used to have.
Daddy is taking the photograph.
Oh, what a beautiful smile.
You always surprised it with style.

Could someone please let me back in.
Back in the picture before I let go.
Could someone please let me back in.
We were so happy then. We just didn't know.

A wedding scene. An oath is sworn.
Hippie jeans and sneakers torn.
The youngest of two still unborn.
Oh, what a beautiful bride.
Sun faded yellow and white.

A playground. A dress. A tire swing.
Late winter or early spring.
Back when you didn't know anything.
Oh, what a beautiful girl.
Caught up in her black and white world.

Could someone please let me back in.
Back in the picture before I let go.
Could someone please let me back in.
We were so happy then. We just didn't know.

A book full of disfigured memories.
A happily dysfunctional family.
Next to an unfinished funeral speech
Tomorrow's a beautiful day.
I hope I find something to say.

2 LENTE-OGHTEND

Er zijn er die zich nu het weer wat is opgeklaard door de stad bewegen en tot hun stomme verbazing langs de fietspaden en op de rotondes sneeuwkllokjes, hyacinten en narcissen zien bloeien.

Er zijn er die daar totaal niet van staan te kijken, omdat ze die rottingen zelf in opdracht van de gemeente de zwarte aarde in moesten werken. Die de hele herfst lang met rouwranden onder hun nagels rondliepen omdat ze die troep met geen mogelijkheid meer onder hun nagels vandaan kregen geboend.

Er zijn er die de eerste zon begroeten als een oude vriend. Die zelf ook beginnen te stralen en zich op slag bevrijd voelen.

Er zijn er die zo'n beetje juichend ter aarde storten en in de tuin beginnen te werken.

Er zijn er die hun winkel opengooien. De deur ontsluiten, een bord buitenzetten en die nu zitten te wachten op een klant.

Er zijn er die een beer zijn of een leeuw, en die deemoedig toekijken hoe er drommen krijsende kinderen voor de poort van hun dierentuin komen staan.

Er zijn er die meteen zonder jas naar de supermarkt gaan, en zich terwijl ze een bakje aardbeien in hun mandje laden, bedenken hoeveel ze eigenlijk toch van het ritme der seizoenen houden.

Er zijn er die die aardbeien vanuit Egypte in laten vliegen.

Er zijn er die zich de volgende dag zwaar verkouden afmelden voor hun werk.

Er zijn er die juist lichtelijk nerveus worden, omdat volgens hen de lente veel te vroeg heeft ingezet.

Want het is dus lente, en op de Noordpool beweegt de middernachtszon zich een stukje langs de horizon. Je verwacht dat 'ie onder gaat, maar hij beweegt zich in een bijna rechte streep. Straalt 24 uur per dag een naar duister neigend halflicht.

Er zijn er die een vrije dag hebben en die nog even lekker alleen in bed blijven liggen. Die alleen even hun hoofd boven de dekens uitsteken om je een kus te geven en daarna heerlijk warm onder de dekens gaan liggen te luisteren hoe jij de deur achter je dicht trekt om zich daarna nog een keer om te draaien.

Er zijn er die naar buiten komen gelopen, kalm hun fiets van het slot halen en tussen de andere fietsen vandaan trekken. Die in feite alle tijd hebben, maar die niet rustig kunnen fietsen, zodat ze als een malloot door de stad sjezen en standaard veel te vroeg en met een zweetrug bij hun afspraak aankomen.

Er zijn er die lak hebben aan anderen en zich lijken te hebben voorgenomen zoveel mogelijk mensen te schofferen.

Er zijn er die daar ook echt op reageren, en dingen roepen als: 'Dat is toch niet normaal', 'Zeg kun je niet uitkijken', of: 'O ja, heel goed. Echt perfect dit.'

Er zijn er die oefenen voor het volwassen leven en voor middelbare scholen en universiteiten met een papieren beker koffie een ernstig gesprek voeren als grote mensen onder elkaar.

Er zijn er die net zijn aangekomen. Wiens kleren nog naar hun moeders wasverzachter ruiken en die nu expres een scheur in hun broek knippen en vol verwachting rond paraderen tot er iets opwindends gebeurt. Tot iemand ze staande houdt en mee naar huis neemt om alles met ze te doen.

Er zijn er die hoewel het pas amper middag is hun laatste geld uitgeven aan een half literblik Bavaria 8.6, en die opvallend tevreden zijn met hun eigen keuze.

Er zijn er die hogerop komen.

Er zijn er die een meevaller hebben.

Er zijn er die met het verkeerde been uit bed zijn gestapt en die je vandaag beter even niet kunt treffen.

Er zijn er die een nieuwe telefoon in gebruik nemen en er voor kiezen om gebruik te maken van een automatisch aangemaakt voicemailbericht. En die dat vervolgens zo inspreken: 'Hallo met Annemiek, ik ben er even niet spreek je bericht in na de piep' *met robotstem* '...is op dit moment niet bereikbaar. U kunt een bericht inspreken na de toon.'

Er zijn er die proberen voor zichzelf op te komen, maar die zich toch steeds weer laten overheersen.

Ze zeggen:

'Nu zou ik eigenlijk weg moeten lopen.'

'Hier zou ik een grens moeten trekken.'

'Dit zou ik eigenlijk niet moeten pikken.'

Maar ze pikken het wel degelijk. Ze laten het gewoon gebeuren.

Er zijn er die zelf denken dat ze fijn gezelschap zijn, maar die de mensen pas echt blij maken met hun vertrek.

Er zijn er die verlangen naar een andere tijd die ze nooit hebben meegemaakt of heimwee hebben naar een land waar ze nog nooit zijn geweest en wat ze ook proberen het blijft maar trekken, ze krijgen het maar niet uit hun hoofd.

Er zijn er die zeggen dat ze even buiten de deur gaan lunchen, en die vervolgens zonder eten even alleen in het zonnetje gaan zitten.

Er zijn er die ineens iets snappen. Die uitkijken over het water, of over een straat en ineens worden getroffen door een onverduld begripen. Die proberen dat gevoel vast te houden, er woorden aan te geven, maar machteloos merken dat het gevoel weer wegzakt. Dat de heilige

samenhang weer is verdwenen. Die dan dus maar weer opstaan en terugkeren naar hun werk.

En op de noordpool beweegt de middernachtszon zich nog altijd langs de horizon.

Er zijn er die in het geniep bezig zijn een gedicht te schrijven, maar ze komen niet echt veel verder dan dit:

*Het is fijn om in je huis te zijn
Rond.*

Dat is alles wat er tot nu toe is maar misschien is dat genoeg. Ik zou er in ieder geval al erg blij mee zijn.

Er zijn er die zich opmaken voor het avondmaal.
Er zijn er die iets bestellen.
Er zijn er die zelf koken, iets met verse groente.
Er zijn er die gewoon even snel iets in elkaar flansen.
Er zijn er die er zout en peper overheen mieteren zonder eerst even geproefd te hebben.
Er zijn er die elke dag weer hun bek branden omdat ze te bescheten zijn om even te wachten of te blazen.
Er zijn er die het hoofdingrediënt van hun gerecht vergeten zijn te kopen en die nu moeten improviseren met wat ze nog voor handen hebben.
Er zijn er die met een verheven kop en plein public een flespompoen uit het schap pakken, maar die die vervolgens thuis na zes weken zwaar verrot wegflikkeren omdat ze ook niet weten wat ze er precies mee moeten.
Er zijn er die eerst de kinderen laten eten en daarna samen even de tijd nemen.
Er zijn er die voor de tweede keer opscheppen.
Er zijn er die na hun bord te hebben gelegegd, ongegeneerd uit de pan gaan zitten vreten.
Er zijn er die zelf vinden dat het totaal mislukt is en bij elk opzichtig complimentje van hun levenspartner dieper wegzakken in hun chagrijn, omdat ze de schurft hebben aan schone schijn.
Er zijn er die ruzie krijgen en het leeggegeten bord onafgewassen kapot smijten tegen de muur.
Er zijn er die te lang in de stad zijn blijven hangen. Die kalend in de restaurants en grand cafés zitten toe te

kijken hoe jongere versies van henzelf elkaar vinden en dicht aan elkaars zijde de lente van hun leven vieren. Die om de rekening vragen en onzeker over stoepen weg schuifelen als een snuffelende rat.

Die ook wel weten dat de stad op zich dood is. Dat het aan ons is om hem levend te houden. Dat het een gevaarlijke plek is als je er niets te zoeken hebt. De koffietentjes dodelijk als je zelf geen afspraak hebt, als je er echt komt voor de koffie, de parken zinloos als je er in je eentje eet en er echt bent voor rust of vogels, alle verhalen die in schouwburgen, concertzalen, bioscopen, bibliotheken worden afgeschoten als vuurpijlen, zinloos, vluchtig en zonder betekenis.

Er zijn er die sterk op iemand lijken terwijl ze aan de andere kant van de straat lopen. En die, als je er tegen beter weten in achteraan rent, toch iemand anders blijken te zijn.

Er zijn er die dat grapje ondertussen wel kennen, dus besluiten voortaan nooit meer iemand achterna te rennen, maar de bijna-ontmoeting te koesteren in hun hart als een weerzien.

Er zijn er die het allemaal maar een beetje aankijken, en zich ondertussen afvragen waarom er niemand is die zich om hen bekommert.

Er zijn er die wel degelijk oog hebben voor anderen en zich hun leven lang belangeloos inzetten zonder er iets voor terug te hoeven en die uiteindelijk ook echt ongezien en ongeëerd uit het leven verdwijnen.

Er zijn er die zich ook belangeloos in willen zetten voor de medemens, maar die uiteindelijk toch in kleine stapjes 130.000 euro naar hun eigen rekening hebben doorgesluisd.

Er zijn er die vergeten zijn. Die op de een of andere manier tussen het wassen en aankleden en het in bed stoppen in vergeten zijn,

en nu naakt in een bedlift zijn blijven hangen. Die uitzicht hebben op hun warme bed maar wiens lichaam afkoelt.

Die als een baby in een ooievaarsbek in de doek hangt. Die niet slaapt maar ook niet wakker is. Bij wie zo'n aanhoudende stroom paniek door haar lichaam heeft geraasd dat haar oogopslag een prooi voor de waanzin is geworden. Die niet eens meer merkt dat ze het ijskoud heeft.

Er zijn er die de deuren openen alsof het een morbide adventskalender is en tot hun verbazing daar dat wezen zien hangen. Die op scheefgelopen crocs een knop indrukken en die lift laten zakken. Die het oude mens naar een warme douche begeleiden en daarna met een pen een aantekening maken op een papier in een witte map.

Er zijn er die zwijgend naar de gemeenschappelijke ruimte gereden worden en een klein robotje in hun armen gedrukt krijgen, dat koud aanvoelt en waarbij je de bedrading opzichtig ziet lopen, dat beweegt houtherig en gekunsteld, maar dat praat, reageert en het leert. Dat anders dan hun eigen vlees en bloed, tekenen van empathie vertoont.

Er is het ouder echtpaar dat, in elkaars armen, dood, onderaan de trap door de medewerkster van de thuiszorg aangetroffen wordt.

Er is de familie die daar, door hun verdriet heen, toch de poëzie van in ziet, omdat ze samen zijn gestorven
Er is de waarheid, die het oude koppel de trap op heeft zien gaan, kibbelend omdat zij vond dat het te traag ging en ze had het koud, dat ze hem in probeerde te halen op de smalle steile trap, hoe hij zich dat niet liet gebeuren en haar weg met zijn broze heup blokkeerde, tegen de muur aan drukte, hoe zij hem bij het achterover vallen met beide armen om zijn middel beet greep, waardoor ze samen ongezien en ongehoord een doodsmak hebben beleefd.

Er is de verzuurde bittere ergernis op zijn dode gezicht die iedereen blijkbaar voor een vredige, gelukzalige lach aanziet.

Er zijn er die hun leven lang bang zijn dat hun hart ermee stopt. Die er van overtuigd zijn dat ze het elke slag weer voelen kloppen in hun borst, terwijl dat een van die dingen is die je helemaal niet kunt voelen. Er zijn er die bij elke klop een stilte lang in paniek leven omdat ze bang zijn dat het de laatste was.

Die daar totaal door in beslag genomen zijn en die dus met een angstig gezicht onder een stadsbus lopen, die te laat remt, waardoor ze helemaal morsdood door een ziekenauto naar een of ander crematorium worden gereden.

Er zijn er die op hun werk gebeld worden dat hun vader is overleden bij een noodlottig ongeval.

Of hun man.

Of hun zoon.

Of hun broer.

Of hun vriend.

Of hun zwager.

Of hun oom.

Of hun neef.

Er zijn er die via marktplaats op de advertenties afkomen om de spullen uit het huis te tillen en niet veel verderop in hun eigen huis op te stellen.

Er zijn mensen die de slappe lach krijgen op de begrafenis. Die het tegen proberen te houden, hun gezicht verbergen in hun jas maar die gewoon onbedaarlijk beginnen te lachen omdat ze zich ineens realiseren dat ze elke begrafenis een rijtje naar voren schuiven tot het moment komt dat ze zelf op die baar moeten liggen.

Er zijn de leden van het ondersteunend personeel die de lacher met gepaste schaamte tegemoet lopen, verzoeken om mee naar buiten te lopen en ze naar een lege familie-kamer begeleiden om ze bij te laten komen met een glaasje water.

Er zijn er die stout zijn geweest en op klaarlichte dag worden afgeschoten als een hond.

Er zijn er die afstuderen op het zoeken naar overeenkomsten in het gebruik van de verleden tijd in de

Indo-Europese talen enerzijds en het proto-semitisch anderzijds.

Er zijn er die daar hun hele werkzame leven aan wijden, en bij hun pensionering helaas vast moeten stellen dat ze niet met zekerheid kunnen zeggen dat er een wetenschappelijk aantoonbare overeenkomst aan te wijzen is.

Er zijn er die daarna sterven en vlak voordat ze gaan 'Nou, dit is het dan' denken, in plaats van 'Nou, dat was het dan', waar ze vervolgens zelf om moeten lachen en waar dus die vredige, gelukzalige glimlach vandaan komt die op het stoffelijk overschot te zien is, maar die door iedereen wordt aangezien voor een verzuurde bittere blik vol ergernis.

Er zijn er die rondlopen met een leeuwenhart in hun borst en die recht door een hel gegaan zijn maar die de taal niet machtig zijn en niet over de woorden beschikken om het je te vertellen en die buiten dat ook wel weten dat er sowieso geen taal bestaat om uit te leggen wat ze hebben moeten doorstaan. En daarbuiten zouden ze bij God niet weten wie er eigenlijk naar ze zou willen luisteren.

Er zijn er die in totale chaos leven. Die van alles bij het grofvuil of uit vuilnisbakken wegtrekken om mee te slepen naar huis en het niet over hun hart kunnen verkrijgen om iets weg te gooien. Die niet slapen in een bed maar in een nest van troep en stront.

Er zijn er die veel meer te verduren hebben gehad dan jij. Die alles hebben verloren dat ze lief is. Alles. En die het op een dag toch weer voor elkaar hebben gekregen om te lachen. Waar je versteld van staat dat het ze gelukt is zich weer op te richten, als een Fenix uit de as.

'Gaat het met je?'

Mijn vriendin. Mijn meisje. Mijn geliefde.

Ze is onweerstaanbaar in de ochtend als ze met haar hoofd boven de dekens uitsteekt. Alsof ze geen lijf heeft, maar alleen een vrolijk kijkend hoofd waarvan de haren ook nog eens totaal belachelijk door de war zitten.

'Gaat het wel?'

'Ja, hoor. Het gaat goed.'

'Wat ben je aan het doen?'
'Ik was aan het werk.'
'Oh. En wat doe je nu?'
'Ik, eh, kijk even uit het raam.'
'Waar denk je aan?'

Ik ben alleen niet echt meer hier op dit moment. Ik sluit niet meer aan bij de tijd.
Zoals er mensen zijn die...

'Hallo? Contact! Waar denk je aan?'
'Denk je dat ze ons nog gehoord heeft?'
'Ik weet niet. Misschien. Moet je daar aan denken?'
'Nu even wel. "Praat maar tegen haar", zeiden ze, "niemand zal weten of ze het hoort, of het binnenkomt, maar het kan in ieder geval geen kwaad. Zing het lied dat ze graag hoorde, zeg de zinnen die je nog wil zeggen nu het nog kan. Kijk, hoe kalm en rustig ze daar ligt, ze voelt zich vast veilig en op haar gemak.'"

Hoeveel mensen hebben zich al rouwend over een lichaam gebogen, om zich toch weer op te richten om inderdaad vast te moeten stellen dat er iets weg is, veranderd, op slag verdwenen?

En ver buiten de stad speelt een gezin op het kiezelstrand. De moeder is van haar gezin weg gedrenteld en geniet van de natuur. Zit bovenop het duin alsof het een berg is, uitkijkend over de zee, zo nu en dan de ogen dicht om bij te komen van al het licht, dat door de blauwe lucht valt en op het water weerkaatst. Met haar armen om haar opgetrokken knieën, luisterend naar de klank van een traag rollende golfslag van een kalme zee.
Een kalm in- en uit ademen.
In.
En uit.
Een uitrollen. Een terugtrekken. Een uitrollen. Een terugtrekken.

Het geluid van het water, van de wind zo direct in je oren en om je hoofd, dat het wel deel lijkt van een stilte. De meeuwen. Het gillen en joelen van de kinderen die zich met haar man vermaken, het geluid van ketsende stenen. De constante aanwezigheid van geluid heeft de vader

gevloerd, die op zijn rug ligt te slapen met zijn hoofd op een voetbal. De kinderen drentelen om hem heen.

'Papa, het is hier saai.'

'Welnee.'

'Eh, jawel. En het is ook niet per se iets waar je tegenin kunt gaan, vind je wel? Als wij het saai vinden, dan is dat gewoon zo. Dan kun je niet zeggen dat het niet zo is.'

'Vinden jullie het allebei saai?'

'Eh. Ja!'

'Waarom dan?'

'Als je hier rent haal je je poten open, en zwemmen staat hier gelijk aan zelfmoord.

Als we geluk hebben zie je in de verte soms een vis en kunnen we zien hoe zij lol hebben. Zij wel. Er zijn geen andere mensen, je kunt hier niet voetballen, je kunt hier niets kopen, niets te eten, niets te drinken. Als je van een klif valt ga je dood en er is hier niets. Helemaal niets.'

'Er zijn stenen.'

'Ja, er zijn stenen ja. Die zijn dan ook meteen het ergste.'

'Is dat zo?'

'Ja, pap, dat is zo.'

'Oké, breng me dan één saaie steen. Degene van jullie die het lukt om mij één saaie steen te brengen mag kiezen waar we volgend jaar op vakantie gaan.'

'Echt? Oké!'

En de jongens vliegen weg. Na ruim drie kwartier komen ze aangezet met een steen en overhandigen die totaal overtuigd van zichzelf aan vader, die zich opricht uit zijn slaap.

Het lijkt wel een reclame.

Ik houd van oude reclames of tv-programma's waarin door een man met hoornen bril en in witte jas een computer wordt uitgelegd aan een groepje brave geïnteresseerde kinderen met coltruien en pony's.

Het is bijna niet te geloven dat wij uit een wereld komen waarin nog geen pinautomaat bestond, waarin geen cd-speler bestond, geen afstandsbediening, geen digitale tv, geen email, geen computer geen mobiele telefoons, geen internet, geen zoekmachines, geen downloaden, geen spelcomputers, geen printer, geen scanner, geen kopieerapparaat, geen tomtom of navigatiesysteem, geen

teletekst, geen touchscreen, geen controllers, geen facebook met zijn genadeloze montage. Die aangespoelde dode jongetjes doodleuk laat opvolgen door babyfoto's van net warm gebadderde in vrolijke kleertjes gehesen baby'tjes die zich rozig van het warme water tegen een schapenvachtje vlijen. Die mensen klagend over hun kater versnijdt met beelden van een belegerde stad waar mensen in blinde paniek naar nergens vluchten. Alleen maar weg. Alleen maar weg.

'Zie je deze lijnen over deze steen? Wat denk je dat dat is?'

'Weet ik veel.'

'Kijk nou even goed. Dit.'

'Die ene streep lijkt op de lul van die Shetlandpony die we vanmorgen zagen, maar ik moet je zeggen dat dat ding zoveel indruk op me heeft gemaakt dat ik alles er op vind lijken.'

'Oké. Dat is niet het goede antwoord.'

'Is het zeewier?'

'Ja, dat zou je denken, hè?'

'Pap, zeg het nou maar gewoon.'

'Het zijn de fossiele resten van de buisjes waarin vijfhonderd miljoen jaar geleden een zeeworm leefde, die een verre voorouder deelt met de mens. Die wormen leefden op de bodem van de zee en waren filtervoeders. Ze stonden min of meer rechtop met hun mond open op één plek om plankton en ander voedsel te filteren uit zeewater.'

Wij zijn zeewormen geweest die huisjes groeven in de zeebodem en met onze monden voedsel filterden uit het zeewater.

'Moet je ons nou zien,' schreeuw ik. Mijn moeder zit nog altijd over de zee uit te kijken, met haar rug naar ons toe.

'Moet je ons nou zien! We weten nog van niets.'

We denken dat we alles in de hand hebben. Dat we weten wie we zijn, dat we alles wat we bedenken ten volste controleren en dus weten wat we doen. Maar we zijn niets meer dan wormen waar een lijf omheen is gegroeid. Alleen maar op zoek naar een manier om onze honger te kunnen stillen. Om eten te laten passeren. Verder zijn we voor alles compleet ongeschikt.

The Party Has Ended

The party has ended. Everyone's back home.
Left overs and lilies and styrofoam.
The smell of goodbye still hangs in the air.
Sleep overs, roses and tupperware.

A car starts. A dog barks.
The churchbells strike noon.
And someone is whistling
an improvised tune.
It will all pass with time they said.

The party has ended.
The phone's playing dead.
The postbox stopped throwing up
on the doormat.
There's mold on the cake.
The coffee's grown cold.
Yesterweeks news keeps growing old.

A car parks. A cat barks.
The churchbells strike twelve.
And someone is talking out loud
to himself.
It will all pass with time they said.

But I don't want that.
I don't want anything to pass.
Grief has been good to me.
It's the only friend that I need right now.
The blanket that puts me to sleep right now.
The party has ended.
The streamers have dropped.
And deep in my chest
the last balloon has popped.
The centre of the world
has shifted once again.

And in reverse
the universe starts to expand.

A car stops. Raindrops.
The churchbells strike a match.
And someone is smoking his last cigarette.
It will all pass with time they said.

3 ZOMERDAG

Kijkt de stad ooit wel eens naar ons? Naar onze diepe wil tot leven. Wij zijn een eerste wereldwonder. Wij, die gestaag aan haar blijven verder bouwen als aan een tempel.

Die hun leven aan haar wijden als een monnik. Die zich in haar armen werpen bij verlies en tegenslag, die het eerste geluk met haar delen, het laatste geld aan haar besteden.

Die tegen haar achtergrond verder durven gaan dan ze ooit voor mogelijk hadden gehouden. Die in restaurants, naast auto's, voor de deur van nieuwe huizen, op eerste ontmoetingsplekken, op bruggen, in parken, net als er even niet wordt opgelet knielen met een ring in hun hand, waardoor hun geliefde zich even moet oriënteren, omdat die geen idee heeft waar de ander nou ineens gebleven is en bij het naar beneden kijken meteen begrijpt in welk moment ze zit. Dat inslaat. Als een komeet. Waardoor er al tijdens de liefdevolle blik of in het begin van de eerste zin: 'Je bent mijn beste vriend', tranen over wangen stromen.

Omdat de dingen je soms overvallen, ook al wist je heus wel dat ze ooit zouden gebeuren.

Er zijn er die zeggen: 'Je moet even heel dicht bij me blijven nu'.

Er zijn er die zeggen: 'Ik was dit op dit moment helemaal niet van plan.'

Er zijn er die hun armen openen.

Er zijn er die pasgeboren zijn en met hun ogen open in het pikkedonker op je borst liggen.

Er zijn er waar geen zinnig woord mee te wisselen valt.

Maar er zijn er ook die je zomerbanden verwisselen voor je winterbanden. Die de hele dag lopen te broeden om eens een keer iets romantisch te doen dat je niet verwacht en die uiteindelijk maar een bad voor je vol laten lopen.

Een glas wijn in je handen drukken.

Met een bos bloemen aan komen zetten of een reep pure chocola.

Die het werk uit handen nemen.

Je een bon voor een vlucht in een zweefvliegtuig cadeau doen.

Je er naartoe rijden en je tas bijhouden terwijl ze je nazwaaien als je door de kabel aan een lier het luchtruim in geslingerd wordt zodat je rondzweeft als een soort groupon-icarus maar zodra je probeert hoger te vliegen, koers wil zetten naar de zon, grijpt de instructeur achter je meteen verheven lachend in, de lul, die eruit ziet als een buschauffeur, die elke dag vierhonderd keer wordt afgeschoten en terug zweeft naar het verlaten in onbruik geraakte militaire vliegveld.

Wiens bestaansrecht erin schuilt routineus en achteloos te doen over iets wat voor anderen een eenmalige unieke ervaring is.

Laat hem maar.

Want het is wel degelijk ontegenzeggelijk zo dat je vliegt.

Zet je headset maar af, zodat je de snerpende belerende stem van die man achter je niet hoeft te horen. Negeer dat hij op je schouder tikt en je gebiedt dat ding weer op je hoofd te zetten.

Vlieg maar.

Zweef maar. Hoor het ruisen van de wind en kijk maar even naar beneden terwijl wij gewoon doorgaan met de orde van de dag. Kijk maar even op ons neer.

Kijk.

Er zijn er die alleen zijn, en die nog niet weten dat ze altijd alleen zullen blijven.

Terwijl dat wel degelijk zo is.

Er zijn er die het even echt niet meer weten, het noorden kwijt zijn.

Doelloos en op drift ronddolen door de stad.

Er zijn er die gemist worden en er zijn er die missen. Zo godsgruwelijk hard missen dat ze het niet voor elkaar krijgen buiten dat gemis te leven. Hoe hard ze het ook proberen.

Er zijn er die een telescoop hebben gekocht om uit hun zolderraam de ruimte in te turen om zichzelf er op die manier van te overtuigen dat er misschien best vaak een saaie dag tussen zit, maar dat het op al die andere ronddwalende stukken steen om ons heen toch een stuk saaier is dan hier.

Er zijn er die weggrijden.
Er zijn er die terugkomen.

Er zijn er die hun kinderen niets te bieden hebben, nog geen gram boter. Die de boterhammen maar smeren met humor. Ze slepen zich er wel doorheen, zo goed en zo kwaad als dat gaat.

Er zijn er die het niet begrijpen. Hoe hard ze ook proberen, ze krijgen hun hoofd er niet omheen. Dat er telefoontjes zijn die de telefoon in je broekzak doen trillen en je hele wereld aan puin slaan. Die het echt niet aan zagen komen, en misschien is dat naïef. Toch is het zo.

Er zijn er die hun hart vasthouden omdat de aarde zo hard draait, en zo stuurloos en alleen is in zijn eeuwige val rond de zon, dat ze zeker weten dat de dag komt dat het fout gaat en ongenadig klapt.

Er zijn er die in paniek raken omdat we op een oppervlakte leven. Die zich liever in zouden graven in de grond, de modder in. Die het liefst zouden leren niet langer afhankelijk te zijn van lucht, zodat ze alleen maar rechtop hoeven te staan op een zeebodem, om zich te laten voeden door het water te filteren met hun mond.

Er zijn er die er zomaar tussenuit gepiept zijn en nooit nooit meer terugkomen. Waardoor je ineens veel en veel meer aan ze denkt dan ooit tevoren.

Maar er zijn er ook die levend en wel recht voor je neus staan. En die hun tijd het liefste met jou door willen brengen. Die van alle dingen die ze kunnen doen in de wereld, het liefst bij jou zijn. Kun je je dat voorstellen?

Toch is het zo.

In and Out

There you are.
It seems you've found a spot
between the archer and the capricorn.
Second to the right and straight till morning. A bright
new star is born.

Countless dwarves
red, white and brown are gathered round to sing a
soundless song to welcome you.
Orion and Ophelia dance. The tears of Aurora turn to
morning dew.

And all the while the world keeps on spinning around.
And all the while I am breathing
in and out.

There you are.
Lightyears back in time kindly looking down on
everything we were before
Buzz Aldrin wasn't born yet, nor the monkeys, the
flatworms or dinosaurs.

It's alright.
From the far side of the moon you send a whisper to
my room saying, its alright.
Nothings happened yet. You have your whole life
ahead of you. And so have I.

And all the while the world
keeps on spinning around.
And all the while I am breathing
in and out.

Here I am.
Trying to stretch the concept
of your dying like a rubber band.
Knowing all too well that
when it all snaps back
time will get the upper hand again.

And all the while
the world keeps on spinning around.
And all the while
I am breathing in and out.

Find me a boring stone van Theater Rotterdam ging op 1 april 2017 in première in Zaal Ro Theater te Rotterdam

Spel: Gijs Naber
Muziek: Stan Vreeken

Regie: Erik Whien
Dramaturgie: Liet Lenshoek
Scenografie: Marc Warning
Licht: Axel Dijkers
Kostuums: Rebekka Wörmann

www.theaterrotterdam.nl
www.rotheater.nl

Rik van den Bos (1982) studeerde in 2008 af aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht als schrijver. Hij schreef onder andere voor het Ro Theater, NNT, Toneelschuurproducties, Firma Rieks Swarte, Oostpool, de Veenfabriek en Lunchtheater Bellevue. Bij Frascati Producties ontstond een vaste samenwerking met theatermaakster Naomi Vellisariou. In 2010 ontving Rik van den Bos het Charlotte Köhler Stipendium voor zijn eerste drie toneelteksten. Samen met theatermaker Maurits van den Berg richtte hij toneelgroep Berg@Bos op. Hun voorstelling *Drive-In* werd in 2014 genomineerd voor de BNG Nieuwe Theatermakersprijs en het stuk *Een coming of age voor bejaarden* voor de Taalunie Toneelschrijfprijs 2016

www.tgbergenbos.nl

Toneelwerk

Find me a boring stone – 2017

*Sontag** – 2017

*Q&A** – 2016

*Een coming of age voor bejaarden** – 2016

Van Waveren – 2015

De perzik van onsterfelijkheid – naar het gelijknamige boek van Jan Wolkers – 2015

*In Vrede** – 2015

Leger – 2015

Mijn Tweede – 2015

*Een geschenk uit de Hemel** – 2014

I See you – 2014

Cookies – 2014

*Drive-in** – 2013

Vreugdetranen drogen snel – 2013

In Limbo – 2013

De Jazzbarones – 2013

Mijn Ede – 2012

Mr Jones – 2012

*Solness** – 2012

*Het jaar van de Schlager** – 2011

Uittocht – 2011

Fietsen – 2010

*Wij zijn grijs gebied** – 2010

*Berm** – 2009

*Teksten eerder verschenen in de reeks van De Nieuwe Toneelbibliotheek (nummers 374, 322, 310, 271, 230, 193, 121, 120, 66, 23)